

Verslag van de Toestand der Gemeente Koedijk gedurende den jare 1853

Bevolking:

Op 31-12-1852 bedroeg de wettige bevolking 817 personen, waarvan 386 mannelijke en 431 vrouwelijke.

Dit cijfer is door geboorte en vestiging in de gemeente vermeerderd met 69 personen en door overlijden en vertrek uit de gemeente verminderd met 44 personen, waaruit blijkt dat de bevolking in 1853 is vermeerderd met 25 personen, zodat het totaal der wettige bevolking op 31-12-1853 bedroeg 842 personen, waarvan 402 mannelijk en 440 vrouwelijk.

De feitelijke bevolking beliep op 31-12-1853 840 personen, waarvan 400 mannelijk en 440 vrouwelijk.

Van alle veranderingen welke in het vorige jaar hebben plaats gehad, door vestiging in de gemeente, vertrek uit dezelve, geboorte en overlijden, is door bijschrijving of doorhaling op het bevolkingsregister alsook op den bladwijzer behoorlijk aantekening gehouden.

Zijnde de andere opgaven, met betrekking van militairen, gevangenen enz. alhier niet van toepassing

Verkiezing en gemeentebestuur:

Het getal der kiezers voor de tweede kamer der Staten Generaal en de provinciale staten bedroeg 41 personen en dat voor leden van de raad 66 personen.

Er heeft in het personeel van bestuur geene verandering plaats gehad, evenmin in het personeel der gemeente beambten.

Plaatselijke verordeningen:

Door het bestuur zijn in den loop van het jaar 1853 geen nieuwe verordeningen vastgesteld

Verschillende onderwerpen betrekkelijk het beheer der gemeente:

Archieven: Het zijn dezulken welke in een vorig verslag zijn genoemd en voor welke goede in orde houding, zooveel mogelijk zorg wordt gedragen

Begraafplaatsen: De algemeene, zoowel als de burgerlijke bevinden zich in goeden toestand De verordeningen welke op het toezigt derzelve zijn vastgesteld, worden behoorlijk gehandhaafd

Geldmiddelen:

de buitengewone ontvangsten bedragen	f 176,68
de gewone ontvangsten	f 418,545
hoofdelijken omslag	f 1500,=
landhuur	f 151,20
rente	f 22,10
visserij en tienden	f 160,=
de gewone uitgaven bedragen	
traktementen	f 565,=
huishoudelijk plaatselijk bestuur	f 193,=
publieke werken	f 150,=
belastingen	f 126,35
publieke veiligheid	f 262,=
onderwijs	f 318,=
op geneesmiddelen of geneeskunde	f 300,=
subsidie algemeene armen	f 200,=
onvoorziene uitgaven	f 15,=

Gemeente eigendommen:

- a: gebouwen: dezelve bestaan in het schoolgebouw, de onderwijzerswoning, het raadhuis en de toorn, welke allen zooveel mogelijk in goeden orde worden gehouden
- b: gemeente gronden: de dezelve bestaan in enkele percelen wei- en bouwland
- c: wegen: de gemeente-, polder- en buurtwegen en voetpaden worden in goeden staat gehouden; de grote weg naar den Helder wordt door het rijk, en de Westvrieschedijk door het kavel Geestmerambacht onderhouden

Medicinale politie:

In 1853 heeft er in het personeel der medicussen geen verandering plaats gehad, de gezondheidstoestand was alhier tamelijk gunstig

Nationale militie en schutterij:

Nationale militie: het aantal ingeschrevenen voor de nationale militie voor de ligting van het afgelopen jaar heeft bedragen 5 personen, het bedrag van het door de gemeente te leveren gewoon contingent was 2 manschappen.

De manschappen voor het contingent ingelijfd was:

vrijwilligers.....geen
 zonder loting.....geen
 lotelingen.....2 man
 nummervwisselaars...geen
 plaatsvervangers.....geen
 tezamen 2 manschappen

Schutterij: totale sterkte derzelve 24 man, t.w. 12 actieve en 12 reserve schutterij de 1e ban bestond uit 11 actieve en 11 reserve schutterij

Kerkelijke zaken:

Er is eene kerkelijke gezindheid in deze gemeente met eene kerk en eene geestelijke t.w. eene protestante gereformeerde.

De toestand van het kerkgebouw en de pastorie zijn thans voldoende. Beide zijn tegen brandschaden verzekerd.

Onderwijs, kunsten en wetenschappen:

Er bestaat in deze gemeente eene openbare lagere school met een onderwijzer van den tweeden rang.

Op 15-01-1853 werd deze school bezocht door 76 leerlingen t.w. 42 jongens en 34 meisjes en op 15-07-1853 door 85 leerlingen t.w. 40 jongens en 45 meisjes.

Het aantal leerlingen dat kosteloos onderwijs heeft ontvangen bedroeg 21.

Het geheele jaar door is de opkomst der leerlingen geregeld geweest.

Het onderwijs dat klassicaal en oordeelkundig gegeven wordt, heeft bestaan in lezen, schrijven, rekenen, taalkunde oefeningen en het metriek stelsel, toegepast op het dagelijksch leven, zingen en uit het hoofd rekenen.

Het schoolgebouw, de schoolmeubelen en de onderwijzerswoning bevinden zich in gereden staat en voldoen geheel aan het oogmerk.

Armwezen:

Omtrent het armwezen hadden wij de eer u d.d. 20-02-1854 de tabellen op deze gemeente van toepassing in te zenden.

Er bestaan in deze gemeente twee instellingen van weldadigheid, t.w. die der diaconen van de

hervormde gemeente en die der armenvoogden van algemeene armen.

De inkomsten der eerste met inbegrip van het saldo van 1852 is geweest f 1912,91. De uitgaven daarentegen hebben bedragen f 1456,18.

De inkomsten der laatste met inbegrip van het saldo van 1852 waren f 980,80. De uitgaven daarentegen bedroegen f 964,18.

Door de diaconie zijn 10 personen doorgaande en 21 tijdelijk bedeed geworden en door de armenvoogden 8 personen doorgaande en 17 tijdelijk.

Gemeente politie:

De toestand der politie in deze gemeente wordt voldoende geacht, er is een politie beambte. In het personeel van politie ambtenaren heeft geene verandering plaats gehad.

In de nachtwacht is behoorlijk voorzien.

De brandblusmiddelen aan de gemeente toebehoorende verkeer in goeden staat.

Verlichting bij nacht bestaat in deze gemeente niet.

Rampen, ongelukken, daden van moed of zelfopoffering kunnen er over 1853 niet vermeld worden.

Door het kantonale huis van bewaring te Alkmaar draagt de gemeente jaarlijks bij f 6,=.

En voor behoeftige reizigers en armen passanten wordt zooveel mogelijk gezorgd.

Landbouw:

Op 03-01-1854 hadden wij de eer de statistiek van den landbouw in deze gemeente in te zenden.

Koop- en huurwaarde der landen:

wei- en bouwland:

1 klasse, koopwaarde f 800,= en huurwaarde f 45,= per bunder

2 klasse, koopwaarde f 600,= en huurwaarde f 35,= per bunder

3 klasse, koopwaarde f 400,= en huurwaarde f 20,= per bunder

4 klasse, koopwaarde f 25,= en huurwaarde f 1,= per bunder

Dagloonen 8 cents per uur.

Granen:

-tarwe; middelmatig; er zijn bebouwd geweest 2 bunder, 29 roe, 96 el; opbrengst per bunder 28 mud; onzuivere opbrengst per bunder f 392,=.

-rogge; zeer matig; er zijn bebouwd geweest 5 bunder, 98 roe, 96 el; opbrengst per bunder 28 mud; onzuivere opbrengst per bunder f 280,=.

-garst; niet goed geslaagd; er zijn bebouwd geweest 8 bunder, 39 roe, 60 el; opbrengst per bunder 38 mud; onzuivere opbrengst per bunder f 266,=.

-haver; goed geslaagd; er zijn bebouwd geweest 4 bunder, 97 roe, 76 el; opbrengst per bunder 76 mud; onzuivere opbrengst per bunder f 342,=.

-koolzaad; er zijn bebouwd geweest 5 bunder, 36 roe, 60 el; opbrengst per bunder 30 mud; onzuivere opbrengst per bunder f 300,=.

-aardappelen; slecht geslaagd; er bebouwd geweest 8 bunder, 92 roe, 40 el; opbrengst per bunder 76 mud; onzuivere opbrengst per bunder f 304,=.

-erwten; matig geslaagd; er zijn bebouwd geweest 5 bunder, 85 roe, 52 el; opbrengst per bunder 20 mud; onzuivere opbrengst per bunder f 320,=.

-boonen; goede teeling; er zijn bebouwd geweest 3 bunder, 85 roe, 52 el; opbrengst per bunder 34 mud; onzuivere opbrengst per bunder f 272,=.

-Gras- en hooiland:

In het voorjaar schraal geweest.

In den vroegen hooitijd weinig hooi geteeld, later beter, maar slecht gewonnen

-Ziekte onder het vee:

In het jaar 1853 is er in deze gemeente geene ziekte onder het vee geweest.

-Veeteelt:

Veeteelt was middelmatig,

paarden een enkele,

de varkens zijn voor het grootste gedeelte gestorven,

385 schapen, waarvan het grootste gedeelte ongezond geworden is

hengsten geene,

ossen geene,

ruinen 20,

koeijen 760,

merriën 30,

kalveren 100,

stieren 3,

varkens 120,

-Veehandel:

Levendig geweest

vet rundvleesch 42 cent het pond

varkensvleesch 42 cent het pond

mager rundvleesch 30 cent het pond

kalfsvleesch 42 cent het pond

schapenvleesch 42 cent het pond

-Middenprijs van brood:

gebuid tarwebrood 28 cent Ned. pond

roggebrood 13 cent Ned. pond

-Middenprijs van boter, kaas en wol:

Boter en kaas voordeeliger dan in het voorgaande jaar

middenprijs boter 40 cent á 80 cent

middenprijs kaas 36 á 40 gulden 100 Ned. pond

wol 40 cents het pond was ligt

-Bemesting:

In het voorjaar met modder, welke uit de slooten wordt getrokken, in de zomer na den hooitijd met koemest

-Riet en biezten:

In deze gemeente ligt een poldertje, de Kleimeer genaamd, hetwelk goed dekriet opbrengt dat doorgaans in het voorjaar verkocht was in 1853 f 2,75 de 60 bos

Jagt en visscherij:

De jagt en visscherij in deze gemeente niet prevatief, maar wordt op acten verleend. Het toezigt daarop is goed, wild was er matig, de visch uit de binnenwateren tamelijk overvloedig

Fabriekswezen:

De aanschrijving daarover is d.d. 22-02-1854 ontvangen, is op deze gemeente niet van toepassing

Inrigtingen in verband staande met de uitoefening van handel en andere bedrijven.

a: maten en gewigten: De bestaande verordeningen daarop, worden goed nageleefd en de kennis daaraan bevorderd op de gem. school

b: broodzetting: Men regelt zig in deze gemeente naar de zetting welke in Amsterdam wordt gegeven. Naar het oordeel van het bestuur werkt de handhaving dier zetting goed.

Koedijk, 27-04-1854

Cor Visser